

တရားမအထူးအယူခံမှု

+ ၂၀၁၂ ခုနှစ်

မေလ

၁၄ ရက်

ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် ဦးထွန်းထွန်းဦး၊
ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ
ဖြစ်ကြသော
ဦးမြင့်အောင် နှင့် ဦးအောင်ဇော်သိန်း တို့ရှေ့တွင်

ဦးသာနိုး ပါ ၂

နှင့်

ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅ *

အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ အမွေစားအမွေခံ ၃ မျိုး၊ သေသူအမွေ
ရှင်၏ယောက်ျားဆက်ဆွေမျိုးများမှ မွေးဖွားသော တူသား
များသည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေခံစားခွင့်ရှိ
ခြင်း။

ဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ အစ္စလာမ်တရားဥပဒေ (စွန့်နီအမွေခန်း) အရ
အမွေစားအမွေခံများမှာ (က) ပုံသေအမွေဆက်ခံသူများ (Sharers)
(ခ) အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ (Residuaries) (ဂ) ဆွေမျိုးနီးစပ်များ

* ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ တရားမအထူးအယူခံမှုအမှတ် ၈၃

+ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၂၃၈ တွင် ချမှတ်သော ၂၀၀၉
ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်စွဲပါတရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၏ စီရင်ချက်နှင့်
ဒီကရီကို အယူခံမှု။

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

(Distant Kindred)တို့ဖြစ်ကြကြောင်း ဥပဒေပညာရှင်MULLA ၏ (၁၄)ကြိမ်မြောက်ထုတ် မဟာမေဒင်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၁ တွင် ပြဆိုထားသည်။

သေသူ၌ သားသမီး၊ သား၏သားသမီး၊ အဖေ သို့မဟုတ် အဖိုးအစစ် (ဥပမာ- အဖေ၏အဖေ၊ အဖေ၏ အဖေ၏ အဖေစသည်ဖြင့် အထက်သို့ တက်သမျှ ယောက်ျားမျိုးနွယ်ဆက်)၊ ညီ၊ အစ်ကို မောင်အရင်း တို့မရှိဘဲ အစ်မ၊ ညီမအရင်းတစ်ယောက်သာလျှင်ရှိလျှင် သေသူ၏အမွေ ၂ ပုံ ၁ ပုံကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။ အစ်မ၊ ညီမအရင်း ၂ ယောက်ဖြစ်စေ၊ ပို၍ဖြစ်စေရှိခဲ့ပါမူ သေသူ၏ အမွေကိုအစ်မ၊ ညီမများစုပေါင်း၍ ၃ ပုံ ၂ ပုံ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

ထပ်မံဆုံးဖြတ်ချက် ။ ။ သေသူ၏အဖေ၏ အောက်မျိုးဆက်များ (Descendants of Father) ဖြစ်သော သေသူ၏ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်အရင်း၏သား (Full Brother's son) သည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သေသူအမွေရှင်၏ ယောက်ျားဆက်ဆွေမျိုးများမှ မွေးဖွားသောတူသားသည် အမွေကျန် ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေခံစားခွင့်ရှိသည်။

- အယူခံတရားလိုများအတွက် - (၁) ဦးထိန်လင်း
တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ
- (၂) ဦးဇမာ၊ တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ
- အယူခံတရားပြိုင်များအတွက် - (၁) ဦးမင်းလွင်
တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ

(၂ မှ ၅) ဦးသိန်းထွန်း

တရားလွတ်တော်ရှေ့နေ

၂၀၁၂

ဦးသာနိုး ပါ ၂

နှင့်

ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

မန္တလေးတိုင်းတရားရုံး၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ တရားမကြီးမှုအမှတ် ၅၀၀ တွင် တရားလို ဦးသာနိုးက တရားပြိုင် ဒေါ်ခင်မေပါ ၆ ဦးတို့အပေါ် အမွေဆက်ခံပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ကြေညာစာချုပ်များနှင့် မှတ်ပုံတင်အပေး စာချုပ်များသည် အကျိုးမသက်ရောက်ကြောင်း ကြေညာပြဋ္ဌာန်းပေးစေ လိုမှုနှင့် အမွေပုံစီမံခန့်ခွဲပေးစေလိုမှု စွဲဆိုရာ တိုင်းတရားရုံးက ဒေါ်ခင်မေ ပြုလုပ်ခဲ့သော ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မြွက်ဟကြေညာသည့်စာချုပ်အမှတ် ၂၆၅၀/၂၀၀၅၊ ၂၆၈၁/၂၀၀၅၊ ၂၂၁၀/၂၀၀၅၊ ၂၆၈၀/၂၀၀၅၊ ၃၂၅၄/၂၀၀၅ နှင့် အပေးစာချုပ်အမှတ် ၄၀၆၉/၂၀၀၅၊ ၄၃/၂၀၀၆ တို့သည် တရားလိုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိကြောင်း မြွက်ဟကြေညာသည့် ဒီကရီနှင့်တကွ ဒေါ်အမလေး၊ ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီ၊ ဒေါ်ခင်မေတို့ပိုင်ပစ္စည်းတွင် အမွေဝေစု ၆ ပုံ ၁ ပုံ၊ ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီတို့ပိုင်ပစ္စည်းတွင် အမွေဝေစု ၄ ပုံ ၁ ပုံရထိုက်ကြောင်း ပဏာမဒီကရီချမှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီအပေါ် ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅ ဦးတို့က ကျေနပ်မှုမရှိသဖြင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) သို့ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှုအမှတ် ၂၃၈ ဖြင့် အယူခံတင်သွင်းခဲ့ရာ အယူခံမှုကိုခွင့်ပြုပြီး တရားလိုစွဲဆိုသောအမှုကို ပလုပ်ခဲ့သည်။ တရားရုံးချုပ်၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီအပေါ် အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုရန် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားမထွေထွေလျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၁၈ ဖြင့် ဦးသာနိုးကလည်းကောင်း၊ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားမအထွေထွေ

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

လျှောက်လွှာ (အထူး) အမှတ် ၃၄ ဖြင့် တရားပြိုင် (၆) ဦးသောင်းစိန် ကလည်းကောင်း အသီးသီးလျှောက်ထားကြသော်လည်း အောင်မြင်ခြင်း မရှိပေ။ တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီတွင် အများပြည် သူအကျိုးငှာ အရေးယူလောက်သော ပြဿနာပေါ်ပေါက်သည်ဟု တရားသူကြီးချုပ်က ယူဆသဖြင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ တရားစီရင်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ ၈ အရ အောက်ပါပြဿနာကို အထူးအယူခံခုံရုံးဖြင့် ပြန်လည် စစ်ဆေးစီရင်စေရန် အထူးအယူခံမှု ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

“ မူလရုံးတရားလို ဦးသာနိုးနှင့် တရားပြိုင် (၆) ဦးသောင်းစိန် တို့သည် ကွယ်လွန်သူ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်၊ စွန်နီဂိုဏ်းဝင် ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့ထက် ဦးစွာကွယ်လွန်ခဲ့သူ အစ်ကိုရင်း ဦးစိန်၏သားများဖြစ်ကြကြောင်း ထင်ရှားလျက်နှင့် ၎င်းဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့၏ အစ်ကိုရင်း၏သားများ (full brother's sons) မဟုတ်ကြဟုဆိုကာ ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့ ၏ ကျန်ရစ်သောအမွေကို ခွဲဝေဆက်ခံခွင့် မရထိုက်ကြောင်း တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)က တရားမပထမအယူခံမှုတွင် စီရင်ဆုံး ဖြတ်ပြီး မူလမူပလပ်ခဲ့ခြင်းမှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်မှုရှိ မရှိ။ ”

အယူခံတရားလိုအမှတ် (၁)၏ ရှေ့နေက မဟာမေဒင်ဥပဒေတွင် မိတူဖတူမှ မွေးဖွားသော သားအရင်းများကို ညီအစ်ကိုအရင်း (Full Brothers) ဟုလည်းကောင်း၊ သမီးများကို ညီအစ်မအရင်း (Full Sisters) ဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်ကြကြောင်း၊ ၎င်းတို့ကို အမျိုးစစ် သော သားသမီးများ (Full Bloods) ဟု ခေါ်ကြောင်း၊ မိတူဖတူမှ

မွေးဖွားသော သားသမီးများကို မောင်နှမအရင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း၊
 ယခုအမှုတွင် ဟာဂျီဦးစိန်နှင့် ဒေါ်အမလေး၊ ဒေါ်အရှာဘီတို့သည်
 မောင်နှမအရင်းများဖြစ်ကြရာ ဦးစိန်မှ မွေးဖွားသည့် ဦးသာနိုးနှင့်
 ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်အရှာဘီ၊ ဒေါ်အမလေးတို့၏
 တူအရင်းများဖြစ်ကြ၍ (Full Brother's sons) များဖြစ်ကြကြောင်း၊
 သို့ဖြစ်၍ တရားရုံးချုပ်က (Full Brother's sons) မဟုတ်ဟု
 ကောက်ယူဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မှားယွင်းကြောင်း၊ **ဒေါ်ပု နှင့် အာမက်
 အစ္စမေးလ်စီမာ ပါ ၁၅ အမှု** ^(၁) အရ မဟာမေဒင်ဥပဒေတွင် အမွေရှင်
 ကွယ်လွန်သည့်အချိန်မှသာ ၎င်း၏အမွေပစ္စည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အခွင့်
 အရေးပေါ်ပေါက်လာကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေး
 တို့ ကွယ်လွန်မှ အမွေပစ္စည်းပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ရာ ဦးသာနိုးနှင့်
 ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ထိုအချိန်ကျမှ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးပေါ်ပေါက်၍
 တရားစွဲခြင်းဖြစ်ကြောင်းမှာ အဆိုလွှာအရထင်ရှားကြောင်း၊ ကွယ်လွန်သူ
 ဖခင်ဟာဂျီ ဦးစိန်၏ အမွေကို တောင်းခံခြင်းမဟုတ်ကြောင်း ပေါ်ပေါက်
 ပါလျက် တရားရုံးချုပ်က ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့သည် Principle
 of representative မှုအရ အမွေရထိုက်ခွင့်မရှိဟု သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း
 မှာ သိသာစွာ မှားယွင်းကြောင်း၊ **ဒေါ်မိမိလေး (ကွယ်လွန်သူ
 ဒေါ်မိမိကြီး၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်) နှင့် ဒေါ်ခင်မူမူ ပါ
 ၇ အမှု** ^(၂) နှင့် **မအုန်းသန်း ပါ ၁၇နှင့် မလှလှသန်းပါ ၄ အမှု** ^(၃)

(၁) ၁၉၅၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၂၁။
 (၂) ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၂၀၈။
 (၃) ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၄၉၄ (၅၀၀)။

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

တို့တွင် ဟာနာဖီဥပဒေအရ အမွေစားအမွေခံ ၃ မျိုးမှာ (က) သတ်မှတ်ထားသည့်အမွေဝေစုရခွင့်ရှိသော ပုံသေဆက်ခံသူ (Sharers) ၊ (ခ) ပုံသေဆက်ခံသူများအား အမွေခွဲဝေပြီးနောက် ကျန်ရစ်သည့် အမွေကိုဆက်ခံသူ အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ (Residuaries) ၊ (ဂ) ပုံသေဆက်ခံသူများလည်းမဟုတ်၊ အမွေကျန်ဆက်ခံသူများလည်း မဟုတ်သော ဆွေမျိုးနီးစပ်များ (Distant Kindred) တို့ဖြစ်ကြကြောင်း၊ အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံနိုင်သော အခွင့်အရေးသည် အမွေရှင်သေဆုံးသည့်အချိန်မှအစပြု၍ ပေါ်ပေါက်ကြောင်း၊ အမွေရှင်ကွယ်လွန်ချိန်တွင် အမွေဆက်ခံခွင့်ကို အမွေခံများက အပြီးအပိုင်ရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့် (Vested Right) အဖြစ် ရရှိသည်ဟု ထုံးပြုထားပါကြောင်း၊ သေသူ၏ အစ်မ၊ ညီမအရင်းများ အမွေဆက်ခံပုံ ၅ မျိုးရှိရာ ၃ မျိုးမှာ သမီးအရင်းချာကဲ့သို့ဖြစ်ကြောင်း၊ သေသူတွင် သားသမီးမရှိဘဲ အစ်မ၊ ညီမ တစ်ဦးသာလျှင် ရှိခဲ့လျှင် ထိုအစ်မ၊ ညီမသည် သမီးရင်းချာကဲ့သို့ သေသူ၏အမွေတွင် ၂ ပုံ ၁ ပုံသာ ရထိုက်ခွင့်ရှိကြောင်း၊ သေသူတွင် သား၊ သမီးမရှိဘဲ အစ်မ၊ ညီမ ၂ ယောက်ဖြစ်စေ၊ ပို၍ဖြစ်စေရှိလျှင် သေသူ၏ အမွေကို အစ်မ၊ ညီမများ စုပေါင်း၍ ၃ ပုံ ၂ ပုံဆက်ခံခွင့်ရှိကြောင်း၊ သေသူတွင် မယားနှင့်ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်နှမများရှိပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင် မယားအတွက် ဝေစု ၄ ပုံ ၁ ပုံကို နုတ်၍ ကျန်ပစ္စည်းတွင် ညီ၊ အစ်ကိုမောင်နှမများသည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် ယောက်ျားက ၂ ပုံ၊ မိန်းမက ၁ ပုံ ခွဲဝေယူကြရကြောင်း၊ ဤအမှုတွင်သေဆုံးသူ ဒေါ်အရှာဘီ၊ ဒေါ်အမလေးတို့သည် အပျိုကြီးဘဝနှင့်ကွယ်လွန်သည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေသည် အမွေဆက်ခံသူအနေဖြင့် အမွေပစ္စည်း ၂ ပုံ ၁ ပုံကို

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

ရရှိပြီး ကျန်အမွေ ၂ ပုံ ၁ ပုံကို အမွေကျန်ဆက်ခံသူများသို့ ဆင်းသက် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစ္စလာမ်ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ဒုတိယဦးစားပေး အမွေကျန်ဆက်ခံသူများမှာ ယောက်ျားဆက်ဆွေမျိုးများဖြစ်၍ ဦးသာနိုး နှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ကွယ်လွန်သူအမွေရှင်များ၏ အစ်ကိုအရင်းမှ မွေးဖွားသည့် သားယောက်ျားများဖြစ်သည်နှင့်အညီ ၎င်းတို့သာလျှင် ကျန်အမွေများကိုဆက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ဥပဒေပညာရှင် D.F.MULLA ရေးသားသည့် HANAFI LAW OF INHERITANCE ကျမ်း၊ ပုဒ်မ ၆၅ တွင် မောင်နှမများအကြား အမွေခွဲဝေပုံကို ဖော်ပြထားရာ ဥပမာ Y ၌ ညီအစ်မအရင်းသည် ၂ ပုံ ၁ ပုံကို အမွေခံအနေဖြင့် ရရှိပြီးတူအနေ ဖြင့် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် သေသူ၏အမေ၊ ညီမဝမ်းကွဲများရှိလျှင် တစ်ယောက်လျှင် ၆ ပုံ ၁ ပုံစီရရှိကြောင်း၊ ယခု အမှုတွင် ကွယ်လွန်သူ၌ ညီအစ်မအရင်းတစ်ဦးတည်းကျန်ပြီး မိခင်နှင့် (consanguine sister) မရှိသည့်အတွက် ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန် တို့သည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူများအနေဖြင့် ကျန်အမွေပစ္စည်း ၂ ပုံ ၁ပုံ ကို ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးသာနိုးသည် အဆိုလွှာအပိုဒ် ၆ တွင် ဖော်ပြချက်အရ ကွယ်လွန်သူဖခင်၏ ရပိုင်ခွင့်အမွေကို တောင်းခံခြင်း မဟုတ်ဘဲ အမွေရှင်၏တူအနေဖြင့် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် တောင်းခံခြင်းဖြစ်ရာ တရားရုံးချုပ်ကကိုယ်စား ပြု အမွေဆက်ခံခြင်းဖြင့် မတောင်းခံနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်နေ ကြောင်း၊ ဒေါ်ခင်မေသည် ပုံသေဆက်ခံသူ(Sharers) အဖြစ် ကွန်လွန်သူ အစ်မအပျိုကြီးများ၏ အမွေဝေစုထက်ဝက်သာလျှင် ရခွင့် ရှိပြီး ကျန်ထက်ဝက်ကို အမွေကျန်ဆက်ခံသူများဖြစ်သော ယောက်ျားလေး

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

မျိုးဆက်မှ ဆင်းသက်သည့် ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့က ဆက်ခံ ရရှိကြောင်း၊ သို့ဖြစ် ဤအထူးအယူခံကိုခွင့်ပြုပြီး တရားရုံးချုပ်၏စီရင်ချက် နှင့် ဒီကရီကိုပယ်ဖျက်၍ မန္တလေးတိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပြန်လည်အတည်ပြုသင့်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

အယူခံတရားလိုအမှတ် (၂)၏ ရှေ့နေက ဥပဒေပညာရှင် D.F.MULLA ၏ PRINCIPLES OF MUHAMADAN LAW ပုဒ်မ ၆၃ တွင် ပထမအဆင့် (ပုံသေ) အမွေခံ ၁၂ ဦးကို ဖော်ပြထားရာ အမှတ်စဉ် ၁၁ တွင် သေသူ၏ အစ်မညီမတစ်ဦးတည်းကျန်ရှိလျှင် ကျန်ရစ်သည့်အမွေပုံ၏ ၂ ပုံ ၁ ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အစ်မညီမတစ်ဦး ထက်ပို၍ ကျန်ရှိလျှင် ၃ ပုံ ၂ ပုံကိုလည်းကောင်း ဆက်ခံရရှိကြောင်း၊ သို့သော် သေသူတွင် သား သို့မဟုတ် သား၏သား သို့မဟုတ် အဖေ သို့မဟုတ် အဖိုးအစစ် တစ်ဦးဦးရှိလျှင် သေသူ၏ ညီမအစ်မတို့မှာ သေသူ ၏ အမွေကိုဆက်ခံရထိုက်ခွင့်မရှိကြောင်း၊ သေသူ၏အစ်ကို၊ ညီအရင်း ရှိနေလျှင် ညီမအစ်မအရင်းမှာ ဒုတိယအဆင့်အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဆင့် ကို ရောက်ရှိသွားကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသဖြင့် ယခုအမှုတွင် အမွေရှင် အစ်မအရင်း ၂ ဦးဖြစ်သော ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီတို့ ကျန်ရစ်သည့် အမွေပုံကို ၎င်းတို့၏ တစ်ဦးတည်းသော ညီမဖြစ်သူ တရားပြိုင် (၁) ဒေါ်ခင်မေသည် ပထမအဆင့် (ပုံသေ) အမွေဆက်ခံသူ အနေဖြင့် ၂ ပုံ ၁ ပုံကို ဆက်ခံရရှိမည်ဖြစ်၍ ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့၏ အမွေကို ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေတစ်ဦးတည်းကသာ ဆက်ခံခွင့်ရှိသည်ဟု တရားရုံးချုပ်က ဆုံးဖြတ်ခြင်းမှာ မှားယွင်းနေကြောင်း၊ အစ္စလာမ်တရားဥပဒေတွင် ကိုယ်စားပြုအမွေဆက်ခံခြင်းကို ခွင့်မပြုသဖြင့်

အမွေရှင်များထက်စော၍ ကွန်လွန်သူ အမွေရှင်များ၏အစ်ကို ဟာဂျီ ဦးစိန်၏သားများဖြစ်သော ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့မှာ ဟာဂျီဦးစိန် အား ကိုယ်စားပြု၍ အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိကြောင်း၊ ယခုအမှုတွင် အမှုသည် များ၏ ဆွေးမျိုးဆက်ဇယားအရ သေသူအမွေရှင် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီ မဒေါ်အရှာဘီတို့ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဒုတိယအဆင့် အမွေခံအဖြစ်ဖခင်၊ အစ်ကိုအရင်း စသည်တို့မရှိဘဲ အစ်ကိုအရင်း၏သား၊ တူအရင်းများဖြစ် ကြသော တရားလို ဦးသာနိုးနှင့် တရားပြိုင် (၆) ဦးသောင်းစိန်တို့ ၂ ဦး သာကျန်ရှိသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ဟာနာဖီဥပဒေအမွေခန်း ပုဒ်မ ၆၅ အရ အမွေကျန်ဆက်ခံသူ (ဒုတိယအဆင့်အမွေခံများ) အနေဖြင့် ကျန် ၂ ပုံ ၁ ပုံကို ဆက်ခံခွင့်ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီမ ဒေါ်အရှာဘီတို့၏အမွေကို ညီမဒေါ်ခင်မေတစ်ဦးတည်းသာလျှင် ဆက်ခံ ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဆိုသော တရားရုံးချုပ်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ အစွလာမ်တရား ဥပဒေအရ မှားယွင်းနေကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလိုများသည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူများအနေဖြင့် တရားပြိုင် (၁) ဒေါ်ခင်မေက ၂ ပုံ ၁ ပုံခွဲယူပြီး ကျန်ရှိသည့် ၂ ပုံ ၁ ပုံတွင် ထက်ဝက်စီရထိုက်ခွင့်ရှိကြောင်း ပဏာမဒီကရီချမှတ်ပေးသင့်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

၂၀၁၂
 ဦးသာနိုး ပါ ၂
 နှင့်
 ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

အယူခံတရားပြိုင်အမှတ် (၁)၏ ရှေ့နေက တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး) ၏ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ တရားမပထမအယူခံမှု ၂၃၈ စီရင်ချက်တွင် ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့ ၏ အစ်ကိုအရင်း၏သားများ (Full Brother's sons) မဟုတ်ကြဟု ဆိုကာ ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့၏ ကျန်ရစ်သောအမွေကို ခွဲဝေဆက်ခံခွင့်မရထိုက်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်မပါရှိကြောင်း၊ ၂၀၁၀

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

ပြည့်နှစ်၊ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေးဥပဒေပုဒ်မ ၂ (c) တွင် အထူး
အယူခံမှုဆိုသည့်စကားရပ်ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုထားရာ ပြည်ထောင်စု
တရားလွှတ်တော်ချုပ်က အပြီးသတ်ချမှတ်သော စီရင်ချက်၊ ဒီကရီ
သို့မဟုတ် အမိန့်ကို ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်က အထူးအယူ
ခံဝင်ခွင့်ပြုသော အမှုကို ဆိုသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်၍ တရားရုံးချုပ်
ကိုရည်ညွှန်ကြားခြင်းမရှိကြောင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ စကားရပ်များအစားထိုး
ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၂(ဆ) ၌ “ တရားရုံးချုပ် ” ဆိုသည့်စကားရပ်
အစား “ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် ” ဟု အစားထိုးချက်အရ
“ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်” ဆိုသည့် စကားရပ်တွင်
“တရားရုံးချုပ်” ပါဝင်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း အရေးယူလောက်သော
ပြဿနာအရ တရားရုံးချုပ်က အပြီးသတ်ချမှတ်သော စီရင်ချက်၊ ဒီကရီ
သို့မဟုတ် အမိန့်ကို အထူးအယူခံဝင်ခွင့်ပြုထားခြင်းဟုတ် မဟုတ် ပြန်လည်
စိစစ်သင့်ကြောင်း၊ အရေးယူလောက်သောပြဿနာ၏ အဖြေသည်
တရားရုံးချုပ်က ပထမအယူခံမှုတွင် ချမှတ်ထားသော အဆုံးအဖြတ်ကို
ပြောင်းလဲနိုင်ခြင်းရှိ မရှိကိုလည်း စိစစ်သင့်ကြောင်း၊ အစ္စလာမ်တရား
ဥပဒေပုဒ်မ ၅၃ ၏ အခြေခံမူအရ ကိုယ်စားပြုအမွေဆက်ခံမှုကို လက်မခံ
သဖြင့် အမွေရှင် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့ထက်စော၍ အစ်ကို
ဖြစ်သူ ဟာဂျီဦးစိန်ကွယ်လွန်သောကြောင့် ၎င်း၏ သားများဖြစ်ကြသည့်
ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့၏
အမွေကို ဆက်ခံခွင့်ရှိမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ ဥပဒေပညာရှင် MULLA
၏ PRINCIPLES OF MUHAMADAN LAW ပုဒ်မ ၆၅
အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ (Residuaries) တွင် ရှင်းလင်းဖော်ပြထားချက်

များသည် ကိုယ်စားပြုအမွေဆက်ခံမှု အခြေခံစည်းမျဉ်းနှင့် အကျုံးမဝင် သောအကြောင်းကိစ္စများဖြစ်ကြောင်း၊ ခေါင်းစဉ်အမှတ် (၂)၊ ဥပမာ(င) ၌ သား၏သား (Son's son) သည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအနေဖြင့် အမွေရခြင်းမှာ သားသည်အမွေရှင် ဖခင်နောက်မှ ကွယ်လွန်သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း၊ ခေါင်းစဉ်အမှတ် (၅) နှင့်(၆)၊ ဥပမာ(တ)၌ ညီအစ်ကို (Brother) သည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအနေဖြင့် အမွေရခြင်းမှာ အမွေရှင် ညီအစ်ကို၊ ညီအစ်မနောက်မှ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ Other Residuaries ခေါင်းစဉ်၊ ဥပမာ (မ) တွင် ညီအစ်ကိုမောင်နှမ၏ သား (Brother's son) သည် အမွေရခြင်းမှာ ညီအစ်ကို သို့မဟုတ် အမွေရှင်၏နောက်မှ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအယူခံကို စရိတ်နှင့်တကွပလပ်သင့်ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲတင်ပြ သည်။

အယူခံတရားပြိုင်အမှတ် (၂) မှ (၅) တို့၏ ရှေ့နေက အစ္စလာမ် တရားဥပဒေ (စွန်နီ)တွင် ပင်မအမွေဆက်ခံသူ ၃ မျိုးရှိရာ ပထမအဆင့် မှာ ကုရ်အာန်အရ သတ်မှတ်ထားသော အမွေခံများ၊ ပုံသေအမွေခံများ (Quranic Heirs)၊ ဒုတိယအဆင့်မှာ အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ၊ ယောက်ျားဆက်ဆွေမျိုးများ (Residuaries Agnatic Heirs)၊ တတိယ အဆင့်မှာ အလှမ်းဝေးဆွေမျိုးဆက်များ(Distant Kindred Uterine Heirs) ဟု သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အမှုတွင် အမွေရှင်များသည် အိမ်ထောင်မရှိ အပျိုကြီးဘဝဖြင့် ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့တွင် ညီမ အဖြစ်ဒေါ်ခင်မေတစ်ဦးတည်းသာကျန်ရှိကြောင်း၊ အစ္စလာမ်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၃ အရ ကွယ်လွန်သူ၏အစ်မ၊ ညီမအရင်းများသည် ပထမအဆင့်ဖြစ်

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

သော ပုံသေအမွေဆက်ခံသူများဖြစ်၍ ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေသည် ကွန်လွန်သူ အစ်မများ၏ သမီးအရင်းပမာအစ်မများ၏ အမွေဝေစု ၃ ပုံ ၂ ပုံကို ထပ်မံရရှိကြောင်း၊ ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၆၅ တွင် ဒုတိယအဆင့် အမွေကျန်ဆက်ခံသူများကို သတ်မှတ်ထားရာ အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ တွင် သေသူ၏အစ်ကို၊ မောင်အရင်း၏သားများကို ဖော်ပြထားကြောင်း မတွေ့ရသဖြင့် ၎င်းတို့သည် အမွေကျန်ကို ဆက်ခံနိုင်သူများမဟုတ်ကြောင်း၊ Full Brother's sons ဆိုသည်မှာ သေသူ၏ဖခင်၏ အောက်မျိုးဆက်များတွင် ညီအစ်ကိုအရင်း၏သားများသည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူများဖြစ်ကြောင်း၊ အမှုတွင် တရားလိုများ၏ဖခင်သည် အမွေရှင်များထက်စောစွာကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး အမွေရှင်တို့၏ အစ်ကိုဖြစ်သဖြင့် တရားလိုများသည် အမွေကျန်ဆက်ခံနိုင်သူများမဟုတ်ကြောင်း၊ ညီအစ်ကိုအရင်း၏သား (Full Brother's sons) ဟု မဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ဒေါ်ခင်မေသည် အမွေဝေစုများကို တစ်စုတည်း လက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း နေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများဖြစ်သည့် အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များသည် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းဖြစ်ပါက ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၃ အရ မှတ်ပုံတင်အက်ဥပဒေ၊ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်အက်ဥပဒေတို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များနှင့်အညီ မှတ်ပုံတင်စာချုပ်ပြုလုပ်ပေးကမ်းရန်လိုအပ်ကြောင်း **မောင်မောင် နှင့် ဆာဟစ်ဂျန်အမှု** ^(၄) တွင် ဆုံးဖြတ်ထားပြီး ထိုမှုကို ယနေ့တိုင် လိုက်နာဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ယခုအမှုတွင်လည်း ဒေါ်ခင်မေက ၎င်းပိုင်သည့် အမွေပစ္စည်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ

(၄) ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၅၀။

စာချုပ်စာတမ်းများပြုလုပ်၍ အယူခံတရားပြိုင်အမှတ် (၂)(၃)(၄)(၅)တို့ အား အကြိမ်ကြိမ်ခွဲဝေပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ အယူခံတရားလိုများသည် တူအရင်းများဖြစ်ရုံဖြင့် အစွလာမ်ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေနှင့်အညီ အမွေ ဆက်ခံခွင့်မရှိကြောင်း ပေါ်လွင်လျက်ရှိသဖြင့် တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၊ ပထမအယူခံမှုတွင် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ကန်၍ အယူခံမှုကို ပလပ်သင့် ကြောင်းဖြင့် လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

အထူးအယူခံမှုတွင် ကြားနာရန် ထုတ်နုတ်ထားသည့်ပြဿနာ အပေါ်တွင်သာ နှစ်ဖက်လျှောက်လဲချက်ပေးရသည်။ အယူခံတရားပြိုင် အမှတ် (၁)၏ ရှေ့နေ ဦးစွာတင်ပြသည့် တရားရုံးချုပ်က အပြီးသတ် ချမှတ်သော စီရင်ချက်၊ ဒီကရီ သို့မဟုတ် အမိန့်ကို အထူးအယူခံဝင်ခွင့် ပြုထားခြင်း ဟုတ် မဟုတ် ပြန်လည်စိစစ်သင့်ကြောင်းဆိုသည့်တင်ပြချက် မှာ ထုတ်နုတ်ထားသည့် ပြဿနာနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိ၍ ယင်းအချက် အပေါ် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်မည်မဟုတ်ပေ။ ယင်းမူသဘောကို **ဦးထွန်းချစ် နှင့် ဦးစိုးနိုင် (၎င်း၏အခွင့်ရကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ဆယ်ရာထွန်း) အမှု** (၅) တွင် တွေ့ရသည်။

မြန်မာ၊ စွန်နီဘာသာဝင်များဖြစ်ကြသော ဟာဂျီဦးစိန်၊ ဟာဂျီ ဦးရှိန်၊ ဒေါ်အမလေး၊ ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီ၊ ဒေါ်ဖာတမာနှင့် တရားပြိုင် (၁) ဒေါ်ခင်မေတို့သည် မောင်နှမအရင်းများဖြစ်ကြသည်။ ဟာဂျီဦးစိန် သည် ၁၂-၆-၁၉၉၃ နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ ဟာဂျီဦးရှိန်သည် ၁၆-၇-၁၉၉၀ နေ့တွင်လည်းကောင်း၊ ဒေါ်ဖာတမာသည် ၂၉-၃-၁၉၇၈

(၅) ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံတရားစီရင်ထုံး၊ စာ-၃၄၇ (၃၅၂)။

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

နေ့တွင်လည်းကောင်း အသီးသီးကွယ်လွန်ခဲ့ကြသဖြင့် ၉-၅-၂၀၀၅ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သော အမွေရှင် ဒေါ်အမလေးနှင့် ၆-၁-၂၀၀၄ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သော အမွေရှင် ဒေါ်အရှာဘီတို့ထက် အလျင်ကွယ်လွန်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ကြသည်။ အမွေရှင် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့သည် အပျိုကြီးဘဝနှင့် ကွယ်လွန်သူများဖြစ်ကြသည်။ အယူခံတရားလို ဦးသာနိုးနှင့် တရားပြိုင် (၆) ဦးသောင်းစိန်တို့သည် ဟာဂျီဦးစိန်၏ သားများဖြစ်ကြ၍ အမွေရှင် ဒေါ်အမလေး၊ ဒေါ်အရှာဘီတို့၏ တူတော်စပ်သူများဖြစ်ကြသည်။

အစ္စလာမ်တရားဥပဒေ (အမွေခန်း) တွင် ကိုယ်စားပြုအမွေဆက်ခံခြင်းမူ (Principle of representation) ကို လက်မခံကြောင်း **ဒေါ်ပု အမှု** ^၁ တွင် ထုံးဖွဲ့ထားသည်။ အယူခံတရားလိုများသည် အမွေရှင် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့ မကွယ်လွန်မီ ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော ၎င်းတို့၏ဖခင် ဟာဂျီဦးစိန်ကိုယ်စား အမွေဆက်ခံခွင့်မရှိချေ။

အစ္စလာမ်တရားဥပဒေအရ အမွေရှင်ကွယ်လွန်သောအခါ အမွေဆက်ခံခွင့်ကို အမွေဆိုင်များက အပြီးအပိုင်ရရှိသော အကျိုးခံစားခွင့် (Vested Right) အဖြစ်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ အယူခံတရားလိုတို့က အဆိုလွှာအပိုဒ် ၆ တွင် အောက်ပါအတိုင်း အဆိုပြုဖွဲ့ဆိုသည်-

“ ၆ ။ အစ္စလာမ်ဓလေ့ထုံးတမ်းစွန့်နီအမွေခန်းအရ ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်အမလေးနှင့် ကွယ်လွန်သူ ဟာဂျီမ ဒေါ်အရှာဘီတို့၏ အမွေစားအမွေခံများမှာ ညီမတရားပြိုင် (၁) ဒေါ်ခင်မေ၊ အစ်ကို ဟာဂျီဦးစိန်၏သား ၂ ဦးဖြစ်သော တရားလို (၁) ဦးသာနိုးနှင့်

တရားပြိုင် (၆) ဦးသောင်းစိန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ရှုရီအတ်တရား
တော်အစွလာမ်ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ကွယ်လွန်သူအစ်မ ၂ ဦး၏
အမွေပုံတွင် တရားပြိုင် (၁) ဒေါ်ခင်မေသည် ၂ ပုံ ၁ ပုံ၊ တရားလို
(၁) ဦးသာနိုးသည် ၄ ပုံ ၁ ပုံ၊ တရားပြိုင်(၆) ဦးသောင်းစိန်သည်
၄ ပုံ ၁ ပုံ အသီးသီး ခွဲဝေခံစားထိုက်သူများဖြစ်ပါသည်။”

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

အထက်ပါဆိုပြုချက်အရဆိုလျှင် အယူခံတရားလိုများသည်
ကွယ်လွန်သူဖခင် ဟာဂျီဦးစိန်၏ ရပိုင်ခွင့်အမွေကို တောင်းခံခြင်းမဟုတ်
ဘဲ ဦးစိန်၏သား ၂ ဦးအနေဖြင့် ကွယ်လွန်သူ အဒေါ်တော်စပ်သူ
ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့၏အမွေကို တောင်းဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။
တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုပါက အမွေရှင်ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့၏
အမွေကို တူများအနေဖြင့် တောင်းဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံ
တရားလိုများသည် အစွလာမ်တရားဥပဒေအရ အမွေရှင်အဒေါ်ဖြစ်သူ
ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်အရှာဘီတို့ကျန်ရစ်သောအမွေကို တူသားများ
အနေဖြင့် ဆက်ခံခွင့်ရှိ မရှိ စိစစ်ရန်လိုပေသည်။

အစွလာမ်တရားဥပဒေ (စွန်နီအမွေခန်း) အရ အမွေစားအမွေ
ခံများမှာ (က) ပုံသေအမွေဆက်ခံသူများ (Sharers)၊ (ခ) အမွေကျန်
ဆက်ခံသူများ (Residuaries)၊ (ဂ) ဆွေမျိုးနီးစပ်များ (Distant
Kindred) တို့ဖြစ်ကြကြောင်း ဥပဒေပညာရှင် MULLA ၏ (၁၄)ကြိမ်
မြောက်ထုတ် မဟာမေဒင်ဥပဒေပုဒ်မ ၆၁ တွင် ပြဆိုထားသည်။

ဥပဒေပညာရှင် MULLA ရေးသားသည့် Mahomedan Law
S.63 Table of Sharers (Sunni Law) အမှတ်စဉ် (၁၁) ၌ သေသူ၏

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

အစ်မ၊ ညီမအရင်းသည် ပုံသေအမွေဆက်ခံသူအဖြစ် ခံစားခွင့်ရရှိသည်။
အဆိုပါဇယားအမှတ်စဉ် (၁၁) ကော်လံ ၃ တွင် “ when no (1) child,
(2) child of a son h.l.s, (3) father, (4) true grandfather, or
(5) full brother. ” ဟု ဖော်ပြထားသည်။

သေသူ၌ သားသမီး၊ သား၏သားသမီး၊ အဖေ သို့မဟုတ် အဖိုး
အစစ် (ဥပမာ- အဖေ၏ အဖေ၊ အဖေ၏ အဖေ၏ အဖေစသည်ဖြင့်
အထက်သို့တက်သမျှ ယောက်ျားမျိုးနွယ်ဆက်)၊ ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်အရင်း
တို့မရှိဘဲ အစ်မ၊ ညီမအရင်းတစ်ယောက်သာလျှင်ရှိလျှင် သေသူ၏အမွေ
၂ ပုံ ၁ ပုံကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။ အစ်မ၊ ညီမအရင်း ၂ ယောက်ဖြစ်စေ၊
ပို၍ဖြစ်စေ ရှိခဲ့ပါမူ သေသူ၏ အမွေကို အစ်မ၊ ညီမများစုပေါင်း၍ ၃ ပုံ
၂ ပုံ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

အမွေကျန်ဆက်ခံသူများ (Residuaries) ကို အဆိုပါ မဟာ
မေဒင်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၆၅ တွင် အောက်ပါဇယားအတိုင်း ၄ မျိုးခွဲခြား၍
ဖော်ပြထားသည့် အစီအစဉ်အရ အမွေခံစားခွင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်-

**TABLE OF RESIDUARIES IN ORDER OF
SUCCESSION Sunni Law.**

I. DESCENDANTS; (သေသူ၏ အောက်မျိုးဆက်များ)

1. SON (သား)

x x x x x x

2. SON'S SON h.l.s (သား၏သား)

x x x x x x x x x x x x x x x x x

II. ASCENDANTS: (သေသူ၏အထက်မျိုးဆက်များ)

၂၀၀၂

- 3. FATHER (အဖေ)
- 4. TRUE GRAND FATHER h.h.s (အဖို့အစစ်အစ ရှိသူ) x x x x x

ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

III. DESCENDANTS OF FATHER (သေသူ၏အဖေ ၏အောက်မျိုးဆက်များ)

- 5. FULL BROTHER (ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်အရင်း)
x x x x x
- 6. FULL SISTER (အစ်မ၊ ညီမအရင်း) x x x x x x
x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
- 7. CONSANGUINE BROTHERS (ဖတူမိကွဲညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်)
x x
- 8. CONSANGUINE SISTER (ဖတူမိကွဲ အစ်မ၊ ညီမ)
x x
- 9. FULL BROTHER'S SON, (ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင် အရင်း၏သား)
- 10. CONSANGUINE BROTHER'S SON (ဖတူမိကွဲ ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်၏သား)
- 11. FULL BROTHER'S SON'S SON (ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်အရင်း၏သား၏သား)

12. CONSANGUINE BROTHER'S SON'S SON (ဖတူမိကွဲညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်၏ သား၏သား)

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

IV. DESCENDANTS OF TRUE GRANDFATHER

h.h.s... (သေသူ၏အဖိုးအစစ်၏ အောက်မျိုးဆက်များ)

x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

သို့ဖြစ်ရာ သေသူ၏အဖေ၏ အောက်မျိုးဆက်များ (Descendants of Father) ဖြစ်သော သေသူ၏ ညီ၊ အစ်ကို၊ မောင်အရင်း၏ သား (Full Brother's son) သည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေခံစားခွင့်ရှိသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သေသူအမွေရှင်၏ ယောက်ျားဆက်ဆွေမျိုးများမှ မွေးဖွားသောတူသားသည် အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေခံစားခွင့်ရှိသည်။

ဤအမှုတွင် အမွေရှင်အပျိုကြီးများဖြစ်ကြသော ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီဒေါ်အရှာဘီတို့နှစ်ဦးသည် ၉-၅-၂၀၀၅ နေ့နှင့် ၆-၁-၂၀၀၄နေ့တို့တွင် အသီးသီးကွယ်လွန်ကြခြင်းဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမွေမှာ ဟာဂျီဒေါ်အရှာဘီ ၆-၁-၂၀၀၄ နေ့တွင် ကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်း၏အမွေကို အစ်မဖြစ်သူ ဒေါ်အမလေးနှင့် ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေတို့က ပုံသေအမွေဆက်ခံသူများအဖြစ် ဆက်ခံသဖြင့် အမွေဝေစု ၃ ပုံ ၂ ပုံကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။ ကျန်သောအမွေဝေစု ၃ ပုံ ၁ ပုံကို တူများဖြစ်ကြသော အယူခံတရားလို ဦးသာနိုး နှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့က ခံစားခွင့်ရရှိသည်။

အမွေရှင်နှစ်ဦးတို့ ကွယ်လွန်သောအခါ (၁) မဟာအောင်မြေ မြို့နယ်၊ စင်္ကြာနွယ်စဉ်ရပ်၊ အကွက်အမှတ် (၆၇၈)၊ ဦးပိုင်အမှတ် (၄၆)၊ ဧရိယာ ၀. ၀၃၆၄ ဧက နှင့် ဦးပိုင်အမှတ် (၄၇)၊ ဧရိယာ ၀. ၀၁၄ ဧက ရှိ ဒေါ်ခင်မေ၊ ဒေါ်အမလေး၊ ဟာဂျီမ ဒေါ်အရှာဘီတို့အမည်ပေါက် ဝရန်မြေ ၂ ကွက်နှင့် မြေပေါ်ရှိအဆောက်အအုံတစ်လုံး၊ ရေမိတာတစ်လုံး၊ (၂) စင်္ကြာနွယ်စဉ်ရပ်၊ အကွက်အမှတ် (၆၇၈)၊ ဦးပိုင်အမှတ် (၄၈)၊ ဧရိယာ ၀. ၀၅၆၃ ဧကရှိ ဒေါ်အမလေး၊ ဟာဂျီမ ဒေါ်အရှာဘီတို့အမည်ပေါက် ဝရန် မြေကွက်နှင့် ယင်းမြေပေါ်ရှိ တစ်ထပ်နံကပ်တိုက်တစ်လုံး၊ လျှပ်စစ် မိတာတစ်လုံးနှင့် ရေမိတာတစ်လုံးတို့ ကျန်ရှိကြောင်း အငြင်းမပွားချေ။

ဟာဂျီမ ဒေါ်အရှာဘီကွယ်လွန်သည့်အခါ ညီအစ်မ ၃ ဦးအမည် ပေါက်ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သော ဦးပိုင်အမှတ် (၄၆)နှင့် (၄၇) ဝရန်မြေ ၂ ကွက် တွင် တစ်ဦးစီ၏ ဝေစုမှာ ၃ ပုံ ၁ ပုံစီဖြစ်၍ ဒေါ်အရှာဘီ၏ ဝေစုသည် ၃ ပုံ ၁ ပုံ ဖြစ်သည်။ ဒေါ်အရှာဘီကွယ်လွန်သည့်အခါ ဒေါ်အမလေး နှင့် ဒေါ်ခင်မေတို့သည် ပုံသေအမွေဆက်ခံသူများဖြစ်ကြ၍ ဒေါ်အရှာဘီ ၏ဝေစု ၃ ပုံ ၁ ပုံပေါ်တွင် ၎င်းတို့ကအမွေဝေစု ၃ ပုံ ၂ ပုံကို ရရှိသည်။ ကျန်အမွေဝေစု ၃ ပုံ ၁ ပုံကို တူဖြစ်သူ ဦးသာနိုးနှင့် ဦးသောင်းစိန်တို့က အမွေကျန်ဆက်ခံသူများအဖြစ် ခံစားခွင့်ရရှိသဖြင့် ၎င်းတို့၏ အမွေဝေစု မှာ ဒေါ်အရှာဘီဝေစု ၃ ပုံ ၁ ပုံ၏ ၃ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သော $\frac{၁}{၉}$ ပုံဖြစ်သဖြင့် တစ်ဦးလျှင် ၉ ပုံ ၁ ပုံ၏ ၂ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သည့် ၁၈ ပုံ ၁ ပုံစီကို ခံစားခွင့် ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်ခင်မေတို့၏ အမွေဝေစုမှာ ဒေါ်အရှာဘီ၏ ဝေစုဖြစ်သော ၃ ပုံ ၁ ပုံ၏ ၃ ပုံ ၂ ပုံဖြစ်သော ၉ ပုံ ၂ ပုံကိုရရှိ၍ တစ်ဦးလျှင် ၉ ပုံ ၂ ပုံ၏ ၂ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သော ၉ ပုံ ၁ ပုံစီကို

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ မူလဝေစု ၃ ပုံ ၁ ပုံစီဖြစ်၍ တစ်ဦးစီ၏ဝေစု
မှာ ၃ ပုံ ၁ ပုံ နှင့် အမွေဝေစု ၉ ပုံ ၁ ပုံပေါင်းဖြစ်ရာ ၉ ပုံ ၄ ပုံစီဖြစ်လာ
သည်။

ဒေါ်အမလေးကွယ်လွန်သည့်အခါ ၎င်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှု ၉ ပုံ ၄ ပုံ
ပေါ်တွင် ၂ ပုံ ၁ ပုံကို ဒေါ်ခင်မေက ပုံသေအမွေဆက်ခံသူအဖြစ်
ရရှိသည်။ ကျန်အမွေဝေစု ၂ ပုံ ၁ ပုံကို တူများက အမွေကျန်ဆက်ခံ
သူများအဖြစ် ခံစားခွင့်ရရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံတရားလို ဦးသာနိုးရရှိ
မည့် အမွေဝေစုမှာ ၉ ပုံ ၄ ပုံ၏ ၂ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သော ၉ ပုံ ၂ ပုံ၏
ထက်ဝက်ဖြစ်သော ၉ ပုံ ၁ ပုံကို ထပ်ခံရရှိမည်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ အယူခံ
တရားလို ဦးသာနိုးသည် ဦးပိုင်အမှတ် (၄၆) နှင့် (၄၇) ဂရန်မြေ ၂ ကွက်
ပေါ်တွင် အမွေဝေစု ၁၈ ပုံ ၁ ပုံ နှင့် ၉ ပုံ ၁ ပုံပေါင်း၍ ၆ ပုံ ၁ ပုံကို
ခံစားခွင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

မန္တလေးမဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊ စင်္ကြာနွယ်စဉ်ရပ်၊ အကွက်
အမှတ် (၆၇၈)၊ ဦးပိုင်အမှတ် (၄၈) မြေသည် ဒေါ်အမလေးနှင့် ဟာဂျီမ
ဒေါ်အရှာဘီတို့နှစ်ဦးအမည်ပေါက် ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အငြင်းမပွားချေ။
ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်း၏ဝေစုထက်ဝက်ပေါ်တွင်
အယူခံတရားလို ဦးသာနိုးက အမွေကျန်ဆက်ခံသူအဖြစ် အမွေဝေစု ၃
ပုံ ၁ ပုံကို ဦးသောင်းစိန်နှင့် ပူးတွဲခံစားခွင့်ရသဖြင့် ဦးသာနိုး၏အမွေ
ဝေစုမှာ ၁၂ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သည်။ ဒေါ်အမလေးနှင့် ဒေါ်ခင်မေတို့ညီမနှစ်ဦး
က ဒေါ်အရှာဘီ၏ ဝေစုထက်ဝက်အပေါ်တွင် ၃ ပုံ ၂ ပုံခံစားခွင့်ရသဖြင့်
တစ်ဦးလျှင် ၆ ပုံ ၁ ပုံစီခံစားခွင့်ရှိသည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါပစ္စည်းတွင်
ဒေါ်အမလေးသည် ၎င်း၏ဝေစု ၂ ပုံ ၁ ပုံနှင့် အမွေဝေစု ၆ ပုံ ၁ ပုံ

ပေါင်း၍ ၆ ပုံ ၄ ပုံ သို့မဟုတ် ၃ ပုံ ၂ ပုံကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

ဒေါ်အမလေးကွန်လွန်သည့်အခါ ၎င်း၏ပိုင်ဆိုင်မှု ၃ ပုံ ၂ ပုံတွင် တစ်ဦးတည်းသော ညီမဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မေက ၂ ပုံ ၁ ပုံခံစားခွင့်ရသဖြင့် ဒေါ်ခင်မေ၏အမွေဝေစုမှာ ၃ ပုံ ၁ ပုံဖြစ်သည်။ ကျန်အမွေဝေစုထက် ဝက်ဖြစ်သော ၃ ပုံ ၂ ပုံ၏ ထက်ဝက်ဖြစ်သည့် ၃ ပုံ ၁ ပုံပေါ်တွင် ဦးသာနိုးက ထက်ဝက်ခံစားခွင့်ရှိသဖြင့် ၆ ပုံ ၁ ပုံကို ထပ်မံခံစားခွင့်ရရှိ သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါ ဦးပိုင်အမှတ် (၄၈) မြေပေါ်တွင် အယူခံ တရားလို ဦးသာနိုးရရှိသည့် အမွေဝေစုမှာ ဒေါ်အရှာဘီကွယ်လွန်စဉ် ရရှိသော အမွေဝေစု ၁၂ ပုံ ၁ ပုံနှင့် ဒေါ်အမလေးကွယ်လွန်စဉ်ရရှိသော အမွေဝေစု ၆ ပုံ ၁ ပုံ ပေါင်း၍ ၁၂ ပုံ ၃ ပုံ သို့မဟုတ် ၄ ပုံ ၁ ပုံဖြစ် လာသည်။

အယူခံတရားလို ဦးသာနိုးသည် ဦးပိုင်အမှတ် (၄၆) နှင့် (၄၇) ဂရန်မြေ ၂ ကွက်ပေါ်တွင် အမွေဝေစု ၆ ပုံ ၁ ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၄၈ မြေပေါ်တွင် အမွေဝေစု ၄ ပုံ ၁ ပုံကိုလည်းကောင်း အသီးသီးခံစားခွင့်ရရှိသည်ဖြစ်၍ အမွေရှင်ဟာဂျီမဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့ထက် အလျင်ကွယ်လွန်သူအစ်ကိုဖြစ်သူ ဟာဂျီဦးစိန် သည် အမွေမခံထိုက်သည့်အပြင် ၎င်းအားကိုယ်စားပြုသည့်သားများဖြစ် ကြသော အယူခံတရားလို ဦးသာနိုးနှင့်အယူခံတရားပြိုင်(၆) ဦးသောင်းစိန် တို့သည် အမွေခံစားခွင့်မရှိကြောင်း တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)က သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းမှာ မှန်ကန်ခြင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ဤအထူးအယူခံမှုတွင် ကြားနာလျက်ရှိသော ပြဿနာအပေါ် “ မူလရုံးတရားလို ဦးသာနိုးနှင့်

၂၀၁၂
ဦးသာနိုး ပါ ၂
နှင့်
ဒေါ်ခင်မေ ပါ ၅

(၆)တရားပြိုင် ဦးသောင်းစိန် တို့သည် ကွယ်လွန်သူ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်၊
စွန်နိုဂိုဏ်းဝင် ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့ထက် ဦးစွာကွယ်လွန်ခဲ့သူ
အစ်ကိုရင်း ဦးစိန်၏သားများဖြစ်ကြကြောင်း ထင်ရှားလျက်နှင့်
ဒေါ်အရှာဘီနှင့် ဒေါ်အမလေးတို့၏ ကျန်ရစ်သောအမွေကို ခွဲဝေဆက်ခံ
ခွင့်မရထိုက်ကြောင်း တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)က တရားမပထမအယူခံ
မှုတွင် စီရင်ဆုံးဖြတ်ပြီး မူလမူပလပ်ခဲ့ခြင်းမှာ ဥပဒေအရ မှန်ကန်မှုမရှိ
ကြောင်း ” ဖြေဆို၍ ဤအထူးအယူခံမှုကို စရိတ်နှင့်တကွခွင့်ပြုပြီး
တရားရုံးချုပ် (မန္တလေး)၏ စီရင်ချက်နှင့် ဒီကရီကို ပယ်ဖျက်ကာ မန္တလေး
တိုင်းတရားရုံး၏ စီရင်ချက်နှင့်ပဏာမဒီကရီကို ပြန်လည်အတည်ပြုလိုက်
သည်။

ရှေ့နေစရိတ် ကျပ် ၅၀၀၀၀/- သတ်မှတ်သည်။